

REFERENCES

1. "About National Police": Law of Ukraine from 02.07.2015 № 580-VIII, available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.
2. "The new police – is the condition of implementation", available at: <http://www.npu.gov.ua/uk/publish/article/1578623>.
3. "About police declaration": Resolution of Parliamentary Assembly of the Council of Europe № 690 (1979), available at: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_803.
4. "About European code of police ethic": Recommendation Rec (2001) 10 of the Committee of Ministers to member states of the Council of Europe (Adopted by the Committee of Ministers on 19 September 2001 at the 765-th meeting of the Ministers' Deputies), available at: <http://pravo.org.ua/files/Criminal%20justice/rec1.pdf>.
5. "Training", *Vikipediya*, available at: <https://uk.wikipedia.org/wiki>.
6. "A approval of the organization of training privates and officers of the internal affairs of Ukraine": Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine 13.04.2012 № 318, available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0728-12>.
7. "About higher education": Law of Ukraine from 01.07.2014 p. № 1556-VII, available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
8. "About approval of postgraduate education of police officers organization": Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine 05.03.2013 № 219, available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0489-13>.

УДК 342.743: 336.221.4

УЗАГАЛЬНЕННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПОДАТКОВИХ ПРАВОВІДНОСИН НА ОСНОВІ ПОДАТКОВИХ РЕЖИМІВ

Сарана С.В., к.ю.н., доцент

*Національний університет державної податкової служби України,
вул. Карла Маркса, 31, м. Ірпінь, Україна
saranaserg@mail.ru*

Стаття присвячена аналізу наукових праць та норм податкового права, які стосуються питань правового регулювання податкових правовідносин на основі податкових режимів. Розглянуто підходи до правових режимів загалом та податкових режимів зокрема, на основі чого зроблено висновок про ключову роль податкового режиму в регулюванні податкових правовідносин та наявність відповідної системи регулювання податкових правовідносин податковими режимами, які структуровані в залежності від потреб матеріального та процесуального регулювання цих відносин.

Ключові слова: правове регулювання, податкові правовідносини, податковий режим, система регулювання податкових правовідносин податковими режимами.

ОБОБЩЕНИЕ ПРАВОВОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ НАЛОГОВЫХ ПРАВООТНОШЕНИЙ НА ОСНОВЕ НАЛОГОВЫХ РЕЖИМОВ

Сарана С.В.

*Национальный университет государственной налоговой службы Украины, ул. Карла Маркса, 31, г. Ирпень, Украина
saranaserg@mail.ru*

Статья посвящена анализу научных трудов и норм налогового права, которые касаются вопросов правового регулирования налоговых правоотношений на основе налоговых режимов. Рассмотрены подходы к правовым режимам в целом и налоговым режимам в частности, на основе чего сделан вывод о ключевой роли налогового режима в регулировании налоговых правоотношений и наличии соответствующей системы регулирования налоговых правоотношений налоговыми режимами, которые структурированы в зависимости от потребностей материального и процессуального регулирования этих отношений.

Ключевые слова: правовое регулирование, налоговые правоотношения, налоговый режим, система регулирования налоговых правоотношений налоговыми режимами.

THE GENERALIZATION IN LEGAL REGULATION OF TAX LEGAL RELATIONS AT THE BASIS OF TAX REGIMES

Sarana S.V.

*National university of government tax service of Ukraine, str. Charles Marksa, 31, Irpin, Ukraine
saranaserg@mail.ru*

The article is dedicated to the scientific works and norms of taxation law which are connected with the legal regulation of taxation legal relations at the base of tax regime. It's considered the approaches to the legal regimes in particular at this base it's made a conclusion about key role of the taxation regime into the regulation of taxation legal relations and existence of correspond system in regulation of taxation legal relations with the taxation regimes which are structured in dependence on the needs of material and procedural regulation of this relations.

By the investigation it's admitted that legal regime allows to not only individualize the relations of certain branch or subbranch of law but also to define the features of its separate legal relations which combine into the legal institutes. Legal regime is the key for legal regulation of social relations within the certain branch (subbranch) including the taxation law which accounts the specific of different relational elements within taxation law. By this the taxation regime illustrates that social development and social relations which are consolidated in the legislation statements and formed in society.

The general taxation regime as the base for special taxation regime and determining the direction and composition procedural tax regime consists the general and special regime subsystem which answer to the general questions of legal regulation in such legal relations in the relation to the concrete taxation payment.

The legal regulation of taxation relations at the base of taxation regimes is carried out by the certain system is based on the connection of material and procedural elements. General and special taxation regime provides the existence of certain elements in procession and procedural taxation regime. If the general taxation regime divides into the general and special according to the taxation needs which also provides the separation in the form of especial procession and procedural regime.

In general the taxation regime provides the legal regulation of the taxation relations at the base of general and special taxation regimes which are presented with the notes of material statements for realization of which it's active the procession and procedural regime in the form of elements in general, special and specific regimes and their procedures.

Key words: legal regulation, taxation legal relations, taxation regime, regulation system of taxation legal relations with taxation regimes

Правове регулювання суспільних відносин є важливою складовою сучасного функціонування суспільства, без якої складно уявити будь-яку державу та її громадян, що взаємодіють між собою. І однією із найважливіших сфер таких відносин є податкові правовідносини, що покликані забезпечити фінансування державних та громадських потреб.

Податкові правовідносини носять насамперед імперативний характер і передбачають чітко визначені процедури їх правового регулювання та наявність відповідних норм податкового законодавства. Саме ж законодавство мусить, зважаючи на потреби оподаткування, забезпечувати належну наповнюваність публічних фондів фінансових ресурсів і сприяти розвитку підприємництва та економіки.

Поєднання вказаних задач змушує розробляти такі підходи до податково-правового регулювання, які б дали змогу забезпечити одночасно інтереси держави та платників у достатніх обсягах для фінансового забезпечення держави й економічного благополуччя платників. І в цьому одну із ключових ролей відіграють податкові режими, які здатні забезпечити справедливість в оподаткуванні для всіх платників та сприяння окремим з них, а також належне процесуальне врегулювання різноманітних податкових правовідносин.

Загалом питання податкових режимів, за винятком спеціального податкового режиму, є малодослідженим, а правове регулювання податкових правовідносин на основі податкових режимів загалом не було предметом окремих наукових пошуків, а розглядалось лише фрагментарно в контексті інших досліджень.

Питанням податкового режиму та спеціального податкового режиму були присвячені праці таких науковців, як К.В. Андрієвський, В.В. Белевцева, В.Ю. Жданова, Н.С. Івашенко, О.А. Іконнікова, П.В. Коломієць, М. П. Кучерявенко, А.С. Матинов, Т.П. Мінка, О.Г. Пауль, В.І. Теремецький, А.А. Шахмаметьев тощо. Процесуальний податковий режим досліджували Ю.В. Боднарук, Л.М. Касьяненко, І.С. Криницький, М.П. Кучерявенко, О.М. Мінаєва тощо. Проте комплексного

дослідження правового регулювання податкових відносин на основі податкових режимів не проводилося, а отже, це питання потребує проведення подальших наукових пошуків та належного наукового аналізу.

Метою статті є формування на основі теоретичних обґрунтувань та практичних підходів узагальнених пропозицій з правового регулювання податкових відносин на основі податкових режимів.

Правовий режим загалом повинен відображати специфіку (атмосферу) правового впливу, у якій існують інші елементи правової системи, бути правовою формою їх функціонування [1, с. 30]. Для правового режиму характерні ознаки, що дозволяють індивідуалізувати правове регулювання кожного виду суспільних відносин. По-перше, поняття «правовий режим» включає в себе цілісну систему елементів правового регулювання: принципи, інструментарій та способи його використання стосовно конкретної сфери суспільних відносин; по-друге, термін «правовий режим» може стосуватися не тільки якогось кола суспільних відносин, але й окремих типів соціальної діяльності, змісту окремих дій, а також окремих суб'єктів чи об'єктів; по-третє, специфіка суспільних відносин (видів діяльності) визначає особливості їх правового регулювання, що, у свою чергу, визначає характер правового режиму; по-четверте, основу правового режиму складає цілісна система юридичних норм, виокремлених у сукупності вказаних вище ознак; по-п'яте, правовий режим має виражену цільову спрямованість [2, с. 55]. Наявність правового режиму дає можливість не тільки поєднувати норми права в єдине ціле, надавати їм упорядкованого системного характеру, але й відрізнити одну галузь права від іншої. Правовий режим характеризує правовий стан суб'єктів права, законні засоби реалізації прав і виконання обов'язків та державно-правові заходи, які спрямовані на забезпечення неухильної реалізації правових норм у конкретних правових відносинах. Завдяки юридичному режиму забезпечується ефективна дія як галузі права в цілому, так і кожного її компонента на рівні правових інститутів, підгалузей права (за їх наявності), конкретних норм [3, с. 126-128]. Дійсно, правовий режим дозволяє не лише індивідуалізувати відносини певної галузі чи підгалузі права, але й визначити на законодавчому рівні особливості його окремих правовідносин чи їх груп, що поєднуються у правові інститути.

Щодо податкового режиму, то тут доречно навести думку А.А. Нечай, яка, дослідивши питання правових режимів публічних видатків, визначила правовий режим як урегульований законодавством специфічний порядок діяльності суб'єктів фінансових правовідносин у сфері розподілу, перерозподілу та використання коштів публічних фондів [4, с. 139]. Такий порядок діяльності насамперед визначає специфіку необхідної поведінки учасника фінансових правовідносин, що розповсюджується і на податкові правовідносини як складову фінансового права, а також вказує на особливості певних правовідносин у порівнянні з іншими, що безпосередньо стосується тих чи інших суб'єктів податкових правовідносин чи їх груп.

Правовий режим галузі права складається з великої групи однорідних суспільних відносин, які становлять окрему, відносно самостійну сферу суспільного життя (предмет галузі права). Для правового режиму галузі права характерна особлива цілісна система регулятивного впливу, яка характеризується специфічними прийомами регулювання, особливим порядком виникнення та формування змісту прав і обов'язків, їх реалізації, специфікою санкцій, способів їх реалізації, а також дією єдиних принципів, загальних положень, які поширюються на цю сукупність норм (метод правового режиму) [5, с. 98]. Під правовим режимом галузі права слід розуміти особливий, закріплений нормами права соціальний порядок, який визначається співвідношенням правових засобів, що його забезпечують [6, с. 357-358]. В.Б. Ісаков зазначає, що для кожної галузі права є характерним свій режим регулювання, у якому концентруються не лише особливості галузевого методу, але й особливий соціальний статус відносин, що становлять предмет правового регулювання [7, с. 38].

Дійсно, правовий режим є визначальним для правового регулювання суспільних відносин у межах певної галузі (підгалузі), у тому числі податкового права, де податковий правовий режим утворює цілісну систему регуляторного впливу, що враховує специфіку різних складових відносин у межах податкового права. При цьому податковий правовий режим відображає той соціальний порядок та соціальні відносини, які склалися у суспільстві та закріплені в нормах законодавства.

З приводу останнього слід зазначити, що інколи висловлюються позиції, згідно з якими система права має відповідати виключно законодавству, яке регулює ті чи інші суспільні відносини. І це цілком неправильно, бо саме суспільні відносини породжують потребу в правовому регулюванні, а не

навпаки, та є визначальними для формування системи права як в цілому, так і в окремих галузях (підгалузях) та інститутах. Зокрема, як з цього приводу зазначає П.П. Богуцький, бажання відійти в побудові системи права, визначенні його компонентів, у тому числі галузі права, від суспільних відносин, зосередившись виключно на нормативному матеріалі, тобто замкнувшись усередині норми права, необхідно визнати не лише науково необґрунтованим, але й безперспективним з точки зору функціональної характеристики права. Разом із цим, на його думку, суспільні відносини як предмет правового регулювання позбавлені юридичного змісту, а тому не можуть бути домінантою у вирішенні внутрішньопроблем [8, с. 33]. Так, суспільні відносини, будучи базисом для створення їх правового регулювання, багато в чому залежать від нормативного матеріалу, який інколи шляхом встановлення, а не санкціонування, вводить такі правила поведінки, які загалом не властиві для суспільних відносин, проте закріплюються в праві. Водночас невідповідність правового регулювання стану та змісту суспільних відносин породжує несприйняття їх суспільством та намагання обійти правові приписи.

Відповідно, виникає потреба у створенні такого правового регулювання, яке б дало змогу забезпечити належний правовий вплив на учасників податкових правовідносин і водночас не йти всупереч прийнятному для суспільства порядку відносин у сфері сплати податкових платежів. А це можливо забезпечити через прив'язку податкових правовідносин до певних податкових режимів, які б визначали ступінь впливу на учасників правовідносин та їх статус, у тому числі спеціальний для сплати податків і зборів та подання податкової звітності, а також на процедури виконання податкового обов'язку через закріплення відповідних процесуально-процедурних податкових режимів.

Зокрема, використання концепції податкових режимів у податковій політиці держави має забезпечити інтереси платників податків з урахуванням їх особливостей та створити прозорий механізм їх взаємодії з податковими органами через процесуально-процедурний податковий режим та його складові. А це не лише буде сприяти однозначності та послідовності податкової політики, але й спрощенню розуміння приписів податкових норм [9, с. 159].

З приводу податкових режимів варто навести загальне бачення податкового режиму Ю.М. Оборотова, який розглядає правовий режим ширше, звертаючи увагу на можливість розмежування в рамках галузі загального та спеціального режимів [10, с. 40-41]. А також слушною є думка Ю.І. Мельникова, який фіксує об'єктивно наявний зв'язок матеріального, процесуального права та процесу як органічно пов'язаних між собою явищ, визначає його як три форми: матеріальне право як форма суспільних відносин; процесуальне право як форма матеріального права; процес як форма життя матеріального та процесуального права [11, с. 3]. В.С. Нерсисянц, у свою чергу, зазначає, що процесуально-правові форми, процедури є важливою юридичною гарантією реальності прав і свобод особистості та необхідною умовою ефективної дії усього права. Міра процесуалізованості права – суттєвий якісний показник рівня розвитку права в цілому [12, с. 431]. П.П. Богуцький вказує, що поєднання процесуальних (процедурних) норм з матеріальними (поєднання різних правових режимів) у межах галузі права засвідчує ознаки комплексної характеристики такої галузі права та водночас, що більш важливо, – її здатність з найбільшою ефективністю здійснювати правове регулювання відносин тієї чи іншої сфери. При цьому він звертає увагу на те, що це застереження жодним чином не впливає на загальноприйнятність наукових поглядів щодо поділу права на дві взаємодоповнюючі сфери – матеріальне та процесуальне право [8, с. 31].

З огляду на зазначене, можна дійти висновку, що податкове право, маючи комплексний характер, поєднує в собі норми як матеріального, так і процесуального права, а також має загальний та спеціальний податковий режим матеріального права, з приводу яких на основі попередніх досліджень [13; 14; 15; 16] можна констатувати, що ці режими поєднуються між собою та складають певну цілісну систему правового регулювання як у матеріально-правовому, так і в процесуально-правовому плані.

Розглядаючи правові питання, ми зазвичай говоримо, наприклад, про загальні або пільгові правові режими, правові режими найбільшого сприяння, вільної торгівлі тощо. І хоча при розгляді правових питань орієнтація на загальні дозволи, права й активність суб'єктів може не завжди узгоджуватися з зазначеними змістовними характеристиками та ознаками категорії «правового режиму», обов'язково необхідно враховувати всі елементи, бо саме вони можуть у майбутньому визначити особливу спрямованість, клімат, настрої у регулюванні та визначити реальність цієї ділянки правової дійсності,

дуже важливої для забезпечення високої організованості, дисципліни та відповідальності в суспільстві [17, с. 258-259]. Так, податковий режим і його складові у вигляді загального, спеціального та процесуально-процедурного режимів визначають багато в чому податково-правові відносини, що формуються з приводу виконання податкового обов'язку платниками та їх взаємодії з податковими органами.

Загальний податковий режим, будучи основою для спеціального податкового режиму та багато в чому визначаючи спрямування та склад процесуально-процедурного податкового режиму, має у своєму складі загальну й особливу режимні підсистеми, що відповідають загальним питанням правового регулювання податкових правовідносин та питанням правового регулювання таких правовідносин щодо конкретних податкових платежів. А це, у свою чергу, зумовлює формування спеціального податкового режиму та визначає предметний склад правовідносин, що врегульовуються режимними складовими процесуально-процедурного податкового режиму у вигляді його загального, особливого та спеціального режимів та їх процедурних складових.

Встановлення та застосування в Податковому кодексі України спеціальних податкових режимів є необхідним і доцільним в сучасних умовах, оскільки має на меті забезпечити зростання ділової активності певного кола платників податків, які займаються підприємницькою діяльністю та виробництвом сільськогосподарської продукції. [18, с. 236]. І це визначає особливості податкових правовідносин у межах даного режиму, які спрямовуються на зменшення податкового навантаження та спрощення процедур оподаткування для окремих категорій платників.

Переходячи до процесуально-процедурного податкового режиму, слід зазначити, що юридичний процес – це не просто розтягнуті в часі юридичні відносини, а особлива процедура, що виражається у специфічних юридичних режимах застосування права [19, с. 237]. На цілком обґрунтовану думку Л.М. Касьяненко, процесуальний режим дає вибір способів і засобів процесуальної діяльності. Це спеціальний порядок, затверджений державою та забезпечений реальними заходами виконання правових приписів [20, с. 80]. Саме процесуальний режим дозволяє реалізувати норми матеріального права, надавши їм певний порядок (процедуру) втілення в життя для належного врегулювання правовідносин.

З цього приводу варто навести позицію О.Г. Пауля, який вважає, що юридичний процес складається з певної сукупності процесуальних відносин і лише вони можуть бути його структурними елементами. На думку вченого, процесуальний режим, оскільки він не є певною сукупністю процесуальних відносин, не може бути визнаний елементом процесу, а посідає місце характеристики процесуальних відносин [21, с. 68-69]. Така позиція, загалом маючи раціональне зерно, все ж не відображає сутності процесуального податкового режиму в процесі регулювання податково-процесуальних відносин.

Так, за твердженням І.Є. Криницького, податково-процесуальний режим – це структурний компонент податкового процесу (який є сукупністю принципів, що діють у податковому процесі, основних способів та засобів їх реалізації, гарантій здійснення податково-процесуальної діяльності), що відбиває специфіку процедурних питань статусу його учасників та особливості реалізації галузевого фінансово-правового методу правового регулювання, а також повною мірою впливає на якість податкового процесуально-правового середовища [22, с. 105]. Поряд з цим вчений розглядає податково-процесуальні провадження та стадії податкового процесу як інші компоненти [22, с. 69-93]. Дійсно, податковий процес можна схарактеризувати з точки зору проваджень, стадій, процедур тощо. Проте процесуальний режим відіграє в ньому ключову роль, тому що саме завдяки йому здійснюється правове регулювання податково-процесуальних відносин, у тому числі через вплив на їх суб'єктів. Тобто процесуальний податковий режим, з одного боку характеризуючи процесуальні відносини, впливаючи на них та їхніх учасників, з другого боку виступає ключовим компонентом податкового процесу, який у взаємодії з іншими створює цілісну картину процесуального регулювання.

Процесуально-процедурний податковий режим спрямовується на регулювання податкових правовідносин шляхом забезпечення реалізації матеріальних приписів податкового законодавства, що зумовлює його складові у вигляді загального, особливого та спеціального режимів [16, с. 32-93, 109-136], які відповідають змісту матеріальних податкових правовідносин. Таким чином формується певна система правового регулювання податкових правовідносин на основі податкових режимів, що відповідає матеріальним нормам загального та спеціального податкових режимів.

Отже, узагальнюючи все вищезазначене, можна дійти висновку, що правове регулювання податкових правовідносин на основі податкових режимів здійснюється за певною системою, в основі якої лежить поєднання матеріальних і процесуальних складових. Загальний і спеціальний податкові режими співвідносяться як база та її певна спеціально орієнтована частина, зумовлюють наявність відповідних складових у процесуально-процедурному податковому режимі. А загальний податковий режим поділяється на загальний і особливий режими відповідно до потреб оподаткування, що теж зумовлює відповідне виокремлення складової у вигляді особливого процесуально-процедурного режиму.

Загалом режим податкового права забезпечує правове регулювання податкових правовідносин на основі загального та спеціального податкових режимів, що представлені приписами матеріальних норм. для реалізації яких існує процесуально-процедурний податковий режим у вигляді своїх складових загального, особливого і спеціального режимів та їх процедур.

ЛІТЕРАТУРА

1. Спаський А. Категорія «правовий режим»: підходи до інтерпретації / А. Спаський // *Право України*. – 2008. – № 4 – С. 27-30.
2. Мінка Т.П. Органи внутрішніх справ як суб'єкти забезпечення адміністративно-правових режимів : монографія / Т.П. Мінка. – Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2010. – 366 с.
3. Богуцький П.П. Поняття та види правового режиму / П.П. Богуцький // *Актуальні проблеми теорії та історії прав людини, права і держави* : зб. статей V Всеукр. наук. конф. правників-початківців. – Львів : Фенікс, 2008. – С. 125-129.
4. Нечай А.А. Актуальні питання фінансового права : правові основи публічних накопичувальних фондів : монографія / А.А. Нечай. – Чернівці : Рута, 2004. – 376 с.
5. Мінка Т.П. Органи внутрішніх справ як суб'єкти забезпечення адміністративно-правових режимів : дис. ... доктора юридичних наук : 12.00.07 / Т.П. Мінка ; Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ. – Дніпропетровськ, 2011. – 615 с.
6. Скакун О.Ф. Теорія держави і права (енциклопедичний курс) : підручник / О.Ф. Скакун. – Х. : Еспада, 2006. – 776 с.
7. Исаков В.Б. Правовые режимы и их совершенствование / В.Б. Исаков // *XXII съезд КПСС и развитие теории права*. – Свердловск, 1982. – С. 34-39.
8. Богуцький П.П. Військове право у системі права України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / П.П. Богуцький ; Одеська національна юридична академія. – Одеса, 2009. – 216 с.
9. Сарана С.В. Концепція податкових режимів у податковій політиці держави / С.В. Сарана // *Реформування податкової системи України відповідно до європейських стандартів* : збірник матеріалів VII Міжнародної науково-практичної конференції, 22 грудня 2015 року. – Ірпінь : Видавництво Національного університету ДПС України, 2015. – С. 157-160.
10. Оборотов Ю.М. Теорія держави і права (прагматичний курс) : екзаменаційний довідник / Ю.М. Оборотов. – Одеса : Юрид. л-ра, 2005. – 348 с.
11. Мельников Ю.И. Природа и содержание норм процессуального права : учебное пособие / Ю.И. Мельников ; науч. ред. В.М. Горшенев. – Ярославль : Изд-во Ярославского университета, 1976. – 145 с.
12. Нерсисянц В.С. Общая теория права и государства : учеб. [для юрид. вузов и фак.] / В.С. Нерсисянц. – М. : НОРМА-ИНФРА, 1999. – 580 с.
13. Сарана С.В. Податковий режим як різновид правового режиму / С.В. Сарана // *Право і суспільство*. – 2015. – № 6-2. – Ч. 3. – С. 111-116.
14. Сарана С.В. До питання поняття та ознак загального податкового режиму / С.В. Сарана // *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція*. – 2015. – № 17.

15. Спеціальні податкові режими : сучасний стан та перспективи розвитку : монографія / Сарана С.В., Семенко Б.М., Семенко Т.М. ; за ред. Сарани С.В. – Полтава : Полтавський інститут економіки і права Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна», 2012. – 170 с.
16. Сарана С.В. Процесуально-процедурні податкові режими : монографія / С.В. Сарана, В.В. Ліпський. – Полтава : Полтавський інститут економіки і права Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна», 2015. – 155 с.
17. Исаков В.Б. Механизм правового регулирования и правовые режимы / В.Б. Исаков // Проблемы теории государства и права. – М. : Юрид. лит., 1987. – С. 258-261.
18. Коломієць П.В. Поняття та правові аспекти спеціального податкового режиму в Україні / П.В. Коломієць // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична. – 2013. – Вип. 1. – С. 231-238.
19. Алексеев С.С. Структура советского права / Алексеев С.С. – М. : Юрид. лит., 1975. – 264 с.
20. Касьяненко Л.М. Фінансово-правовий процес : монографія / Л.М. Касьяненко. – Ірпінь : Національний університет ДПС України, 2010. – 505 с.
21. Пауль А.Г. Процессуальные нормы бюджетного права / А.Г. Пауль ; под общ. ред. М.В. Карасевой. – СПб. : Питер, 2003. – 208 с.
22. Криницький І.Є. Теоретичні проблеми податкового процесу : монографія / І.Є. Криницький. – Х. : Право, 2009. – 320 с.

REFERENCES

1. Spaskyi, A. (2008), "Category „legal regime” : approaches to the interpretation”, *Pravo Ukrayiny*, no. 4, pp. 27-30.
2. Minka, T.P. (2010), *Organy vnutrishnikh sprav yak subekty zabezpechennya administratyvno-pravovykh rezhymiv : monohrafiya* [Police as entities providing administrative and legal regimes : monograph], Dnipropetrovsk state university of internal affairs, Dnipropetrovsk, Ukraine.
3. Bohutskyi, P.P. (2008), "Notion and types of legal regime”, *Aktualni problemy teorii ta istoriyi prav lyudyny, prava i derzhavy : zb. statey V Vseukr. nauk. konf. pravnykiv-pochatkivtsiv* [Actual problems of theory and history of human right, law and state : composite book of the V all Ukrainian scientific conferential of Lawyers beginner], Feniks, Lviv, 2008, pp. 125-129.
4. Nechay, A.A. (2004), *Aktualni pytannya finansovoho prava : pravovi osnovy publichnykh nakopychuvalnykh fondiv : monohrafiya* [Actual questions financial law : legal basis of the public accumulation founds : monograph], Ruta, Chernivtsy, Ukraine.
5. Minka, T.P. (2011), "Organs of internal affairs as the subjects of administrative and legal regimes”, Thesis abstract for Dr. Sc. (Jurisprudence), 12.00.07, Dnipropetrovsk state university of internal affairs, Dnipropetrovsk, Ukraine.
6. Skakun, O.F. (2006), *Teoriya derzhavy i prava (entsyklopedychnyi kurs) : pidruchnyk* [Theory of state and law (encyclopaedic course) : textbook], Espada, Kharkiv, Ukraine.
7. Isakov, V.B. (1982), "Legal regimes and their improvement”, *XXII sezd KPSS i razvitie teorii prava*, pp. 34-39.
8. Bohutskyi, P.P. (2009), "Military law in the law system of Ukraine”, Thesis abstract for Cand. Sc. (Jurisprudence), 12.00.01, Odesa national academy of law, Odesa, Ukraine.
9. Sarana, S.V. (2015), "Conception of taxation regimes in taxation state policy”, *Reformuvannya podatkovoyi systemy Ukrayiny vidpovidno do evropeyskykh standartiv : zbirnyk materialiv VII Mizhnarodnoyi nauково-praktychnoyi konferentsiyi* [Reformation of taxation system in Ukraine according to the European standards : composite book of materials of VII International scientific and practical conference], Irpin, National university of the state tax service of Ukraine, Decembers 22, 2015, pp. 157-160.
10. Oborotov, Yu.M. (2005), *Teoriya derzhavy i prava (pragmatychnyi kurs) : ekzamenatsiynyi dovidnyk*

- [Theory of state and law (pragmatic course) : examinational reference book], Yurydychna literatura, Odesa, Ukraine.
11. Melnikov, Yu.I. (1976), *Priroda i sodержanie norm protsessualnoho prava : uchebnoe posobie* [Nature and content of procedural law statements : schoolbook], Izd-vo Yaroslavskoho universiteta, Yaroslavl, Russia.
  12. Nersesyants, V.S. (1999), *Obshchaya teoriya prava i hosudarstva : ucheb. dlya yurid. vuzov i fak.* [General theory of state and law : textbook for law colleges and faculties], NORMA-INFRA, Moscow, Russia.
  13. Sarana, S.V. (2015), "Taxation regime as the general taxation regime", *Pravo i suspilstvo*, no. 6-2, part 3, pp. 111-116.
  14. Sarana, S.V. (2015), "About the question of notion and qualities of general taxation regime", *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Seriya : Yurysprudentsiya*, no. 17.
  15. Sarana, S.V., Semenko, B.M. and Semenko, T.M. (2012), *Spetsialni podatkovyi rezhymy : suchasnyi stan ta perspektyvy rozvytku : monohrafiya* [Special taxation regimes : modern condition and perspectives of development : monograph], Poltava institute of economics and law of Open International University of Human Development "Ukraine", Poltava, Ukraine.
  16. Sarana, S.V. and Lipskyi, V.V. (2015), *Protsesualno-protsedurni podatkovyi rezhymy : monohrafiya* [Procession and procedural taxation regimes : monograph], Poltava institute of economics and law of Open International University of Human Development "Ukraine", Poltava, Ukraine.
  17. Isakov, V.B. (1987), "Mechanism of theory of theory of state and legal regimes", *Problemy teorii hosudarstva i prava* [Problems of theory of state and law], Yuridicheskaya literatura, Moscow, pp. 258-261.
  18. Kolomiets, P.V. (2013), "Notions and legal aspects of special taxation regime in Ukraine", *Naukovyi visnyk Lviv state university of internal affairs. Seriya yurydychna*, Iss. 1, pp. 231-238.
  19. Alekseev, S.S. (1975), *Struktura sovetskoho prava* [Structure of Soviet law], Yuridicheskaya literatura, Moscow, Russia.
  20. Kasyanenko, L.M. (2010), *Finansovo-pravovyi protses : monohrafiya* [Financial and legal process : monograph], National university of the state tax service of Ukraine, Irpin, Ukraine.
  21. Paul, A.G. (2003), *Protsesualnye normy byudzhethnoho prava* [Procession norms of budget law], Piter, Saint Petersburg, Russia.
  22. Krynytskyi, I.E. (2009), *Teoretychni problemy podatkovoho protsesu : monohrafiya* [Theoretical problems of taxation regimes : monograph], Pravo, Kharkiv, Ukraine.

УДК 347.97/99: 347.963

ПОНЯТТЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА ЯК СФЕРИ ОБ'ЄКТИВІЗАЦІЇ УЧАСТІ ПРОКУРОРА В СУДІ

Нестеренко І.В., аспірант

Запорізький національний університет, вул. Жуковського, 66, м. Запоріжжя, Україна
adcdf@znu.edu.ua

У статті розкрито поняття адміністративного процесу та адміністративного судочинства, визначено їх спільні та відмінні риси. Вивчено питання трансформації адміністративного судочинства з давніх часів до сьогодення, встановлено особливості чинного кодексу адміністративного судочинства в Україні.

Ключові слова: адміністративний процес та адміністративне судочинство, кодекс адміністративного судочинства в Україні.